

TALouden TASAPAINOTTAMISOHJELMA
VUOSILLE 2020 - 2023

Kh 31.8.2020 § 111

Kv 21.9.2020 § 25

Taustaa

Toholammin kunnan talous on heikko. Verotulokertymä vuonna 2020 alenee arviolta 300.000 euroa. Talousarvio 2020 on alijäämäinen.

Viemärlaitoksen tulos toteutunee 200.000 euroa budjetoitua heikompana.

Toholammin kunnan koulukeskushankekokonaisuus 5,3 miljoonaa euroa.

Alueellinen pelastuslaitos velvoittaa kuntaa rakentamaan uuden 1.000.000 euron paloaseman sisäilmaongelmien vuoksi. Pelastuslaitokselle korjattu teollisuushallista väistötila uuden paloaseman valmistumiseen saakka.

SOTE palvelut

Toholammin kunta							
SOTE-palvelut							
	TP2017	TP2018	TP2019	TA2020	SU2021	SU2022	SU2023
Perusturvapalvelut	7 355 939	6 992 827	7 274 271	7 600 000	7 772 000	7 772 000	
Erikoissairaanhoido	3 378 298	4 257 114	4 020 159	3 800 000	3 895 000	3 895 000	
	10 734 237	11 249 941	11 294 430	11 400 000	11 667 000	11 667 000	0

Sote-kustannukset ovat nousseet vuodesta tilinpäätöksestä 2017 tilinpäätökseen 2019 lähes miljoona euroa eli 8 %. Vuonna 2017 kustannus oli 3.363 €/asukas ja vuonna 2018 3.773 €/asukas. Nousua 410 euroa/asukas. Asukasluku vähentynyt 80 henkilöllä tuona aikana. Maan keskiarvokustannus oli 3.327 €/asukas.

Kunnan kokonaiskustannus on 1 miljoona euroa (8,5 %) suurempi kuin tilastokeskuksen **tarvevakioitu** kustannus Toholammin osalta. Koko maan keskiarvolla laskettuna kustannus on lähes 1,4 miljoona euroa suurempi kuin keskimäärin maassa. (*Tilastokeskus 20.9.2019, THL; Tarvevakioitu netto kustannus*).

Koronan aiheuttamat lisäkustannukset tulevat isolta osin sote-palvelujen kautta. Koronan aikaisen poikkeuksellisen opetusjärjestelyjen vaikutus oppilaiden edistymiseen vaatii lisäresursseja. Euromääräinen vaikutus näkyy vasta kuluvan syksyn ja tulevan kevään aikana lisääntyneiden terveydenhuollon menoina.

Sote-palvelujen tuottajan koronakustannukset 9.6.2020 mennessä ovat n 1,2 miljoonaa euroa mistä Toholammin kunnan laskennallinen osuus n. 53.000 euroa.

Korona vaikutus työmarkkinatuen kuntaosuuteen heinäkuun lopussa on 22.700 euroa eli 80 % suurempi kuin vastaavana aikana vuonna 2019.

Valtion toimenpiteet verotulojen tasausjärjestelmän kautta tulevat viiveellä heikentämään verotulokertymää tulevina vuosina.

Tuulivoimalat

Tuulivoimaloiden lupia myönnetty 65 kpl. Kunta edistää/mahdollistaa tuulivoiman rakentamisen alueellaan (kaavamuutos). Tuulivoiman kiinteistöverotulot on saatava 30.000 /mylly mukaisesti. Maanomistajien vuokratuloista saadaan lisää verotuloa.

Tuulivoiman kiinteistöverotulovaikutus talouteen vaikuttaa vuodesta 2023 alkaen ja tulee täysimääräisenä vuodesta 2026 alkaen.

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Kiinteistövero tuulivoima				330 000	420 000	600 000	600 000	
Edeliset vuodet (-2,5%)					321 750	723 206	1 290 126	1 842 873
Vaikutus yhteensä				330 000	741 750	1 323 206	1 890 126	1 842 873

Talouden haasteet ja uudet pakolliset investoinnit

Alakoulun rakentaminen. Herman Ojalan perusopetus järjestetty väliaikaistiloissa jo syksystä 2015 alkaen. Entinen koulurakennus purettu vaikeiden sisäilmaongelmien vuoksi. Ulkopuoliselta vuokrattu väliaikaistila. Uuden koulun rakentaminen aloitettu.

Investointiohjelma sisältää AVIn velvoittaman paloaseman rakentamisen vuonna 2022.

	TP2017	TP2018	TP2019	TA2020	SU2021	SU2022	SU2023
Investoinnit	642 845	553 638	625 065	2 533 500	2 785 000	1 770 000	690 000

Korkokulujen minimointi.

Osa lainakannasta on hoidettu usean vuoden ajan lyhytaikaisella rahoituksella koska korkotaso huomattavasti alhaisempi kuin pitkäaikaisilla lainoilla (negatiivinen korko). Lainojen korkoriskin suojausta tarkistetaan uusia lainoja otettaessa.

Digitaaliset palvelut ja niiden kehittäminen

Toholammin kunta hakeutumassa sähköisten palveluiden tuottajaksi 2022 alusta alkaen.

Palvelutuotannon kustannukset ja niiden lisäkustannuksia voidaan hallita ja kustannukset eivät nouse kohtuuttomiksi.

Käyttötalouden sopeuttaminen

Käyttötalousmenoja on sopeutettava 1 miljoona euroa vuodessa 2020 alkaen, jossa suurin säästö on tultava sote-menoista (kustannus 1 miljoona suurempi kuin tarvevakioitu kustannus Toholammin osalta).

Konserniohjaus

Toholammin viemäri liikelaitos tulosmuutos tappiosta positiiviseksi.

Toholammin Energian tulosmuutos tappiosta positiiviseksi.

Kiinteistönhoidon yhdistetty hoito koko kuntakonsernissa. Lisäksi tarvittavat konsernirakennejärjestelyt.

Yhteenveto						
Talouden tasapainottamistoimenpiteet						
	TP2019	TA2020	SU2021	SU2022	SU2023	
Tilikauden tulos TASU:ssa(ennen toimenpiteitä) sis. liikelaitos	-751 071	-664 004	-787 968	-764 168	-111 168	
Tuulivoiman rakennusluvut muutos		280 000	160 000			
Kiinteistövero tuulivoima						330 000
Viemärlaitoksen alijäämä muutos		-200 000				
Verotulomuutokset		-365 000				
Valtionosuusmuutokset		754 000				
Kunnan tulos/tilikausi	-751 071	-195 004	-627 968	-764 168	218 832	
Kunnan tulos/kumulatiivinen	450 805	255 801	-372 167	-1 136 335	-917 503	
Pakolliset investoinnit						
peruskoulun rakentaminen	237 000	1 580 000	2 105 000	20 000	550 000	
paloasema				1 000 000		
Harkinnanvarainen avustustarve						
Käyttötalous						
- väistötilan järjestelyistä ylim kustannus		250 000				
- sotekulujen lisäys		225 000				
- verotuloalenema		300 000				
Investoinnit						
- koulurakentaminen (10% puurakent. avustus)		530 000				
- paloasema		1 000 000				
Yhteensä		2 305 000				